

LIETUVOS MEDIKŲ FORUMAS

Lietuvos Respublikos Vyriausybės vadovui
Ministrui Pirmininkui Sauliui Skverneliui

KREIPIMASIS DĖL BŪTINŲ POKYČIŲ SVEIKATOS SEKTORIUJE 2019 m.

Mes, Lietuvos medikų organizacijų vadovai, atstovaudami sveikatos specialistų ir pacientų interesus, kreipiamės į aukščiausius šalies vadovus, norėdami atkreipti dėmesį į situaciją sveikatos sektoriuje.

Lietuvos gyventojų sveikatos rodikliai bei išgyvenamumas yra vieni žemiausių ir prasčiausių Europoje. Tarptautinės organizacijos, tokios kaip Tarptautinis valiutos fondas, Tarptautinė Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija, Europos komisija savo rekomendacijose nurodo, jog mūsų šalies sveikatos sektorius nėra valdomas efektyviai, mūsų piliečiams už sveikatos paslaugas tenka primokėti iš asmeninių lėšų, o pati valstybė nevykdo savo įsipareigojimų ir nepakankamai finansuoja sveikatos sistemą. Nepakankamo finansavimo svarbą nurodo ir pabrėžia LR Konstitucinio teismo bei LR Valstybės kontrolės auditų išvados.

Mums kelia susirūpinimą Finansų ministerijos Lietuvos stabilumo 2019 metų programa, kurioje nenumatoma didinti finansavimo sveikatos priežiūrai, nepaisant įsipareigojimo suvienodinti įmokas už valstybės draudžiamuosius su savarankiškai PSD mokančių asmenų minimalia įmoka. Kelia abejonių ir kitas Vyriausybės įsipareigojimas, jau kitąmet pasiekti 1,5 VDU vidutinį atlyginimą šalies slaugytojoms ir 3 VDU - gydytojams. Atlyginimų didėjimas iki šiol buvo akivaizdžiai nepakankamas, remiantis Valstybinės ligonių kasos pateikiamais duomenimis. Sveikatos sistemos įstaigų reforma vyksta vangiai, vilkinamas sprendimas dėl žalos be kaltės modelio patvirtinimo, Vis dar nepilnai veikia visuotinė išankstinė pacientų registravimo sistema.

Matydami, jog sprendimų priėmėjai nesiima reikiamos lyderystės šioms problemoms spręsti, inicijavome judėjimą **#BūkPokytiis**. Parodėme, jog medikų bendruomenė nori tokios sveikatos sistemos, kuri rūpintųsi savo darbuotojais, bei kuria galėtų pasitikėti mūsų pacientai. Tūkstančiai sveikatos specialistų išreiškė pritarimą judėjimui nešiodami akcijos atributiką bei pasirašydami „[Lietuvos medikų profesionalumo deklaracija](#)“. Tačiau kol kas ši medikų bendruomenės išreikšta iniciatyva lieka ignoruojama.

Jausdami atsakomybę už kokybinį perversmą Lietuvos sveikatos priežiūros sistemoje, kreipiamės į Jus su konkrečiais siūlymais, kurių įgyvendinimas taptų tvariu, skaidriu ir efektyviu Lietuvos sveikatos sistemos pagrindu.

SVEIKATOS SISTEMOS FINANSAVIMAS

Siekiant užtikrinti kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas Lietuvos gyventojams, sveikatos priežiūrai skiriamas finansavimas turi siekti Europos Sąjungos vidurkį - bent aštuonis procentus nuo bendrojo vidaus produkto.

Vadovaujantis Konstitucinio teismo bei Valstybės kontrolės išvadomis, mūsų šalis nevykdo įsipareigojimų sveikatos sektoriui, mokėdama neproporcingai mažas įmokas į PSD fondą už valstybės draudžiamus asmenis. Todėl siūlome:

- **Sveikatos draudimo įstatymą** pakeisti sekančiais:

„2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytos įmokos dydis vienam apdraustajam, draudžiamam valstybės lėšomis, 2018 metais sudaro 41 procentą, 2019 metais – 44 procentus Lietuvos statistikos departamento paskelbto užpraeitų metų keturių ketvirčių šalies ūkio darbuotojų vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio (neįtraukiant individualių įmonių darbo užmokesčio duomenų) vidurkio, o nuo 2020 metų - 6,98 procento už praeitų metų 12 minimaliųjų mėnesinių algų dydžio.

2025 metais nustatytos įmokos dydis vienam apdraustajam, draudžiamam valstybės lėšomis sudaro 6,98 procento užpraeitų metų 12 vidutinių mėnesinių atlyginimų dydžio. Šis dydis pasiekiamas palaipsniui įmokos dydį, kurį atitinkamais metais sudaro:

- 2021 metais - 80 procentų nuo numatytos 6,98 įmokos procento užpraeitų metų 12 vidutinių mėnesinių atlyginimų dydžio;
- 2022 metais - 85 procentų nuo numatytos 6,98 įmokos procento užpraeitų metų 12 vidutinių mėnesinių atlyginimų dydžio;
- 2023 metais - 90 procentų nuo numatytos 6,98 įmokos procento užpraeitų metų 12 vidutinių mėnesinių atlyginimų dydžio
- 2024 metais - 95 procentus nuo numatytos 6,98 įmokos procento užpraeitų metų 12 vidutinių mėnesinių atlyginimų dydžio.“

- Vyriausybei nuolatos nepakankamai finansuojant **valstybės deleguotų funkcijų** vykdymą, reikia sukurti atskirą fondą Valstybinėje ligonių kasoje, į kurį būtų pervedamos lėšos iš valstybės biudžeto, ir iš kurio būtų kompensuojamos šios paslaugos:

- Būtinoji pagalba;
- Ortopedijos techninių priemonių įsigijimas;
- Nacionalinė imunoprofilaktikos programa;
- Kompensacijos kraujo donorams neatlygintinai kraujo donorystei propaguoti;
- **Medikų profesinės kvalifikacijos kėlimas ir palaikymas;**
- Kitos valstybės deleguotos funkcijos, jeigu tokios būtų numatytos ateityje.

SVEIKATOS SPECIALISTŲ KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS IR UŽTIKRINIMAS

Norėdami savo pacientams teikti aukščiausios kokybės paslaugas, medikai turi nuolat mokytis ir tobulėti. Šiuo metu Lietuvoje yra reglamentuojamas reikalavimas sveikatos specialistams pratęsiant licenciją pateikti įrodymus apie dalyvavimą tobulinimo renginiuose, tačiau nėra sprendimų, kurie pakankamai kompensuotų medikų kvalifikacijos kėlimo išlaidas. Tai sudaro sąlygas medikų kvalifikacijos kėlime pasireikšti neskaidriems santykiams. Taip pat, sveikatos specialistų rengimui reikalingos specifinės sąlygos, kurios užtikrintų praktinį pasirengimą sudėtingoms klinikinėms situacijoms.

Todėl manome, jog Lietuvai yra reikalinga [ilgalaikė sveikatos specialistų rengimo ir kvalifikacijos užtikrinimo strategija](#). Medikai turi turėti laisvai disponuojamą krepšelį kvalifikacijos kėlimo išlaidoms kompensuoti, kurio dydis atitiktų:

- Tris paskutinių metų vidutinius darbo užmokesčius (VDU) per penkis metus (per licencijos galiojimo laikotarpį) gydytojams;
- Pusanтро paskutinių metų vidutinio darbo užmokesčio (VDU) per penkis metus (per licencijos galiojimo laikotarpį) slaugytojams ir akušeriams.
- Kitiems sveikatos priežiūros specialistams, kuriems taip pat reikia užtikrinti kvalifikacijos tobulinimą su aukštauoju universitetiniu išsilavinimu - tris paskutinių metų vidutinius darbo užmokesčius (VDU) per penkis metus, su aukštauoju ne universitetiniu – pusanтро paskutinių metų vidutinio darbo užmokesčio per 5 metus.

ŠAKOS KOLEKTYVINĖ SUTARTIS

Dabar galiojančią sveikatos šakos kolektyvinę sutartį yra pasirašiusios kelios profesinės sąjungos, tačiau kitoms medikų interesus atstovaujančioms organizacijoms, sutarties nuostatos nėra taikomos. Viena iš aktualiausių problemų, kurių šiuo metu nereglementuoja sutartis, yra medikų darbo krūviai.

Todėl siūlome papildyti kolektyvinę šakos sutartį, į jos nuostatus įtraukiant [slaugytojų bei ambulatorines paslaugas teikiančių gydytojų darbo krūvių reguliavimą](#). Taip pat, būtina atnaujinti derybas, į jas įtraukiant ir kitas medikų profesines sąjungas, kad [šakos kolektyvinės sutarties nuostatos tenkintų visas organizacijas ir būtų taikomos ir šių profesinių sąjungų nariams](#):

- Medicinos įstaigų darbuotojų profesinė sąjunga “Solidarumas”
- Lietuvos greitosios medicinos pagalbos darbuotojų profesinė sąjunga “Solidarumas”
- Lietuvos medikų forumas
- Lietuvos sveikatos apsaugos profesinių sąjungų federacija
- Lietuvos šeimos gydytojų profesinė sąjunga

Esame pasiruošę deryboms bei konstruktyviam darbui bei kuriant sveikatos sistemą, kurioje galėtume jaustis oriai, realizuoti save ir kuo kokybiškiau rūpintis mūsų pacientais.

Jaunųjų gydytojų asociacijos prezidentė Kristina Norvainytė

Lietuvos GMP pagalbos darbuotojų profesinė sąjunga “Solidarumas” pirmininkas Mark Barkovski

Lietuvos medikų forumo pirmininkas Valdas Pečeliūnas

Lietuvos medikų sąjūdžio valdybos pirmininkė Živilė Gudlevičienė

Lietuvos sveikatos apsaugos darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkė Aldona Baublytė

Lietuvos sveikatos apsaugos profesinių sąjungų federacijos pirmininkė Evelina Karalkevičienė

Lietuvos šeimos gydytojų profesinė sąjunga pirmininkė Toma Kundrotė

Medicinos įstaigų darbuotojų profesinės sąjungos “Solidarumas” pirmininkė Jolanta Keburienė